

KÜLÖNJÁRAT A SEMMIBE

(Regényrészlet)

DEÁK FERENC

1.

Már amikor júliusban felrendeltek az úttal kapcsolatos megbeszélésre, éreztem, hogy a sürgöny által jelentett beleegyezésem megmásítása nem fog sikerülni. Visszalépésem egyik legfőbb oka valami megmagyarázhatatlan félelem volt, amely egyre inkább kikezdte a hegyekből hozott önbizalmamat. Csodák csodája, ez a félelem nem vezetett pániukba. Ellenkezőleg. Számoltam visszalépésem sikertelenségével, és ez egy bizonyos fokú dühös elszántságot eredményezett.

Így indultam a fővárosba, és egyben életem legkülönösebb szakasza felé.

Amikor beléptem a RAJ szerkesztőségének ajtáján, nagy meglepetésemre csak egy borostás arcú, őszülő ember ült benn az írógép mögött és intett, hogy üljek le, amíg befejezi az elkezdett szöveget.

A szerkesztőségnek valószínűleg több helyisége is volt, mert a gépelő férfi mögött egy kétszárnyú tejüveges ajtó nyílt az épület belsejébe.

Csupán az írógép zakatolt, meg-megiramodva, különben csend volt, sehol egy hang, sehol egy távoli zörej.

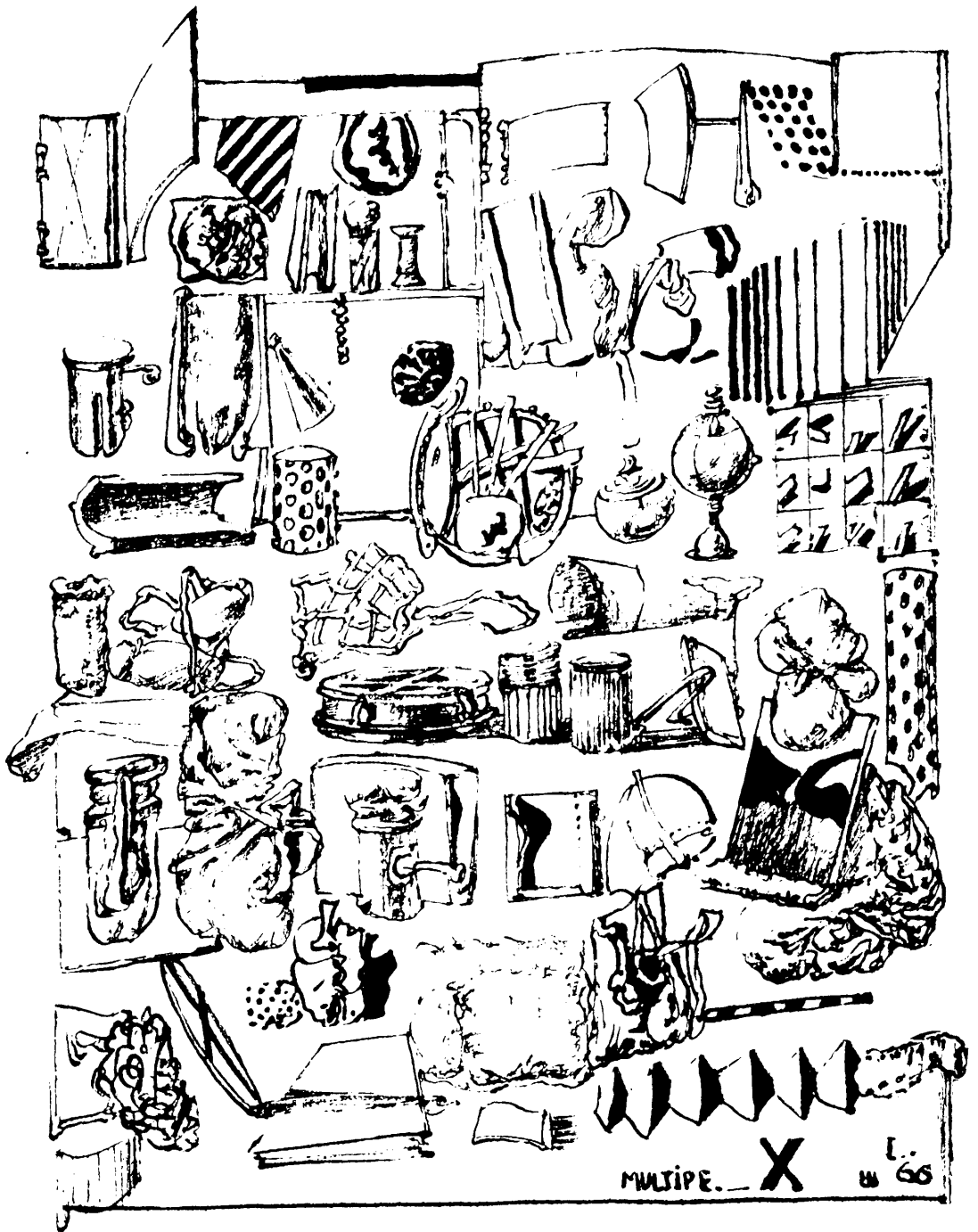
Talán öt perc telt el, amikor végre teatrális mozdulattal nagy pontot ütött a szöveg végére. Elégedett mosollyal kihúzta az indigóval bélelt papírcsomagot a gépből, és felállt.

— Szekula Pál... Örvendek, hogy végre megérkezett. Telefonált lentről a portás, hogy megjött, igaz, hogy egy kicsit késett, de se baj.

Közben kezét nyújtott ez a nyakigláb és levendulaillatot árasztó szürke ruhás férfi. Intett, hogy üljek vissza s ő maga is helyet foglalt a kis kerek asztal túlsó oldalán. Cigarettaát vett elő. Kínált. Bocsánatképpen emeltem magam elé a kezem: nem szívom.

Kis, hosszúkás, butángázos öngyújtója puha lángot öntött ki a tíz centiméternél jóval hosszabb cigarettára.

Határozottan kedves élmény volt nézni, hogyan gyújt rá ez az ember, hogyan komótoskodik velem... Volt benne valami franciás, valami kedves nyegleség, mely valahogyan hozzátartozik az X-lábú, lúdtalpú abszolút városi értelmiségiek jellemvonásaihoz. Ez a síkamlósság első pillanatra a kifinomult ízlést példázta, az ízlés fiziológiai áthasonulását véltem kiolvasni a sűrű, nőies csuklómozgásból is.

LEONID SEJKA

rajz

Észrevette, hogy figyelem, és különös fehér homloka egy pillanatra elpirult.

Ahogy körülményesen zsebetette az öngyújtót, egy pornográf kép villant fel rajta. Giccs. De inkább pornográfia. A gyanús, labilis erkölcs melengethet csak ilyen összevissza tekergő aktokat egész természetesen.

— B. tartomány nyugati részén van egy százhatvan kilométernyi átmérőjű sivatag, melynek homokját a peremrészeken már sikerült lekötöni. A sivatag közepén pár száz éves település van, oda fogunk kikocsizni augusztus 17-én kora reggel. A tanulmányi kirándulást legelőbb a néprajzosok akarták nyélbe ütni, de hirtelen, minden különösebb magyarázat nélkül, az útitervet, tehát az egész akciót a nyelvészekre testálták. Ezek pedig azzal vonták ki magukat az erkölcsi felelősség alól, hogy az anyagiakat megadják, de a tanulmányút felett nem védnökösködnek. Így jutott el hozzánk az útiterv, amit céljaival együtt módosíthatunk kedvünk szerint, csupán a dátumot és az útirányt nem változtathatjuk meg. Az elsődlegesen elképzelt hattagú csoportot négy emberre redukáltuk, azzal, hogy ma pontosan megbeszéljük, kire is számíthatunk igazán.

Dallamosan, sietség nélkül terítette elém ezt az egyre homályosabbnak tűnő helyzetet. A mondatok mögött lappangó sejtelmesség időközben ezt a dallamosságot nyávogássá torzította, amitől megborzadt a hátam.

— Szekula úr, ön is tagja lesz ennek a csoportnak? — kérdeztem, hogy minél előbb hozzájáruljak vele visszalépésemet.

— Igen is meg nem is... Kikocsizok a csoporttal, de még aznap vissza is jövök.

— Én az elsődleges célját sem ismerem ennek az akciónak, most pedig, hogy a RAJ kezében van a szervezés, még sejteni sem sejttem, mi készül...

— Ön, ugyebár... ugyebár művészember?

— Igen... azért értelmetlen számomra: mit keresek én egy ilyen csoportban.

— A néprajzosok biztosan a népművészeti elemek föl kutatásával akarták megbízni... de nekünk egész más okból van szükségünk önre.

— Szeretném visszavonni beleegyezésem...

— Ó... — lepődött meg Szekula —, ó, erre nem számítottunk... — Végtelenül rosszul hatott, hogy mindig többes számban beszélt. Hol vannak azok a TÖBBIEK, hol van a szerkesztőség többi tagja? És egyáltalán milyen folyóirat ez a RAJ, sohasem hallottam róla.

Szekula hófehér homlokán megint vörös hullám csapott át, de gyorsan vissza is húzódt a különös pír.

— Mindenesetre a célunkkal kellett volna kezdeni... Persze hogy azzal... hogy megelőzzük ezt a könnyelmű visszalépést. Engedje meg, hogy egész röviden vázoljam tervünket: mi négy értelmiségit küldünk a homokpusztába húsz napra, azzal az egyetlen céllal, hogy naplójukon keresztül megismerjük azt a helyzetet, azt az állapotot, amelyet a kultúrkörnyezettől való elszakadás előidézik az entellektüel lelkiületében. Igaz, hogy húsz nap igen rövid idő, de kezdetnek elegendő... A kirándulás mindenkinek egyéniévé is jól jön... hisz végre megismerheti önmagát, érti? Megismerheti igazán önmagát... Önmagát, egy specifikus helyzetben, érti? Olyan helyzetben, amikor valóban senkire sem

számíthat, érti? Amikor önmagával áll szemben és amikor felszínre jönnek a rég elfelejtett, a rég eltemetett aggályok, negatívumok, melyekről azt hiszi, hogy rég kitorölte életéből. Egyetlen feladatuk az lesz, hogy naplót írjak ez alatt a húsz nap alatt. Igen, igen, ez alatt a húsz nap alatt semmi dolguk nem lesz, csupán írják a naplójukat, amit aztán mi majd leközlünk. Pompás ötlet, ugyebár, kitűnő ötlet, és az eredmény is meglesz, érti? Az eredmény is meglesz...

Szekula elhallgatott, és sokatmondó mosollyal folytatta szereplését.

Igyekeztem végig figyelemmel kísérni nyávogását, elhatározásomban azonban meginogtam. Nem, korántsem Szekula beszéde, korántsem ez a zagyvaság készítetett rá, hanem a kíváncsiság, az a természetes dühös kíváncsiság, ami ezt a homályt szét akarta lökni, felgöngyöltetni, feltépni! Ebben a pillanatban Szekula úgy hatott, mint egy bűnöző, mint egy igen intelligens bűnöző, aki áldozatokat verbuvál.

Eszembe jutott az öngyűjtója és a rajta tekerő akt.

Szekula még mindig mosolygott.

Arca borostás volt és látszott, hogy nagyon körülményesen borotválkozik, ment a penge két helyen is belesétált a húsbba. Az ilyen ember természeténél fogva utálja a villanyborotvát. Idegesíti a hatalmán kívüli automatikus munka.

— Tehát? — kérdezte Szekula. — Rendben vagyunk? Ugye megértettük egymást? Hiszem, hogy nem túl nagy áldozatot követelünk öntől... És mindenekfelett meg mennék esküdni, hogy ön igazi úriember.

— Szekula úr... még nem tudom pontosan, de azt hiszem, továbbra is tartom a szavamat. Csupán azt szeretném még tudni, rajtam kívül ki lesz a csoportban?

2.

Úgy nyitotta meg előttem a tejüveges kétszárnyú ajtót, mintha a mennyország kapuját nyitná...

Félrelépett, de úgy, hogy a kilincsen maradt a keze, és elzárta előttem az utat.

Elém tárult a szerkesztőség másik helyisége is, mely valahogy előkelőbben, jóval izlésesebben volt berendezve, mint az, ahol álltunk. Itt már-már hányingert okozott a levendulaillat, s most, ahogy kinyílt ez az ajtó, a másik szobából kellemes, tiszta levegő áramlott be hozzánk.

— Voilá! — mondta Szekula és elbiggyesztett ajka kirívóan csillogott a nyáltól. Ez a nyálas, nedves csillogás a megtévesztésig hasonlított az osztriga citromos felületére, a kicsit kocsonyás, a kicsit undorító masszára. Sőt, felső ajkáról még a gyöngyházzsínű reflex sem hiányzott.

Végre a pántlikát mímelő kéz elvált a kilincstől, és megnyílt előttem az út.

A másik szobában hárman voltak. Hárman ültek a fotelekben és aludtak.

Egyelőre ennyivel is megelégedtem, és következő lépésem már hátrafelé vitt, vissza, ki az ajtón.

A hátamon két tenyér pihent meg. Szekula tartott vissza.

— Csak foglaljon helyet, én öt perc múlva itt leszek... Ne zavarassa magát, hogy ők alszanak, de hát ez egészen természetes, nemde?

Egészen érthető, nemde? Csak tessék csendben helyet foglalni, majd én jövök, ahogy megígértem...

Becsukódott mögöttem a tejüveges szárnyas ajtó.

Leültem.

Egyáltalán nem érdekelték az alvók.

Lesz alkalmam bőven nézegetni őket, hisz most már valóban nem kívántam elmulasztani ezt a veszélyes kalandot. Mert csupán az ígérkeztet ebből a beszámíthatatlan ötletből...

— Igazán nem szép öntől, hogy így megvárakoztatott bennünket... Nekünk dolgunk van, feladataink vannak... Igazán nem szép öntől... Azt hiszem, ön is tudja, hogy nem ez az egyetlen hely a világon, ahol átaludhatjuk a napot... Azt is tudja, hogy az augusztus egykettőre itt van, nekünk pedig fel kell készülnünk erre az alkalomra... Ha az ember csak úgy belegondol, hogy tulajdonképpen mit is csinált az utóbbi húsz nap alatt, egy negyedére sem emlékszik vissza, és az a meggyőződése, hogy húsz nap aránylag rövid idő... De fennáll egy másik lehetőség is, egy másik szemszög, amelyből ez a húsz nap borzasztóan hosszú. Ha az ember például várakozik, akkor ez a húsz nap kész emberöltő...

Az óriás, aki ott állt előttem, körülbelül százkilós lehetett, de megvolt hozzá a termete is. Beszéd közben arcán hol a szemrehányás, hol a pajkosság, hol pedig a kétségbeesés árnyéka lobogott át. Nagyon fiatalon kopaszodott meg, hisz ha jól szemügyre veszem, nem lehet több huszonnyolc-harminc évesnél. Bal kezén hatalmas, súlyos gyűrű ágyazta be magát.

Nem láttam célravezetőnek elmondani, hogy Szekulával töltöttem el az időt, és hogy késésem eredeti oka tulajdonképp a tanulmányútról való lemondásból ered. A kövér nem is okvetetlenkedett tovább. Viszsaült székébe és lehunyta szemét.

Újból aludni próbált.

Valami azonban nem hagyta nyugton, és kis idő múlva felrázta első szomszédját, a gyermekarcú, nyúlánk fiatalembert:

— Megérkezett! — mondta neki és felém bökött.

— Örülök neki. Közülheted vele, hogy szolidaritásból alhat ő is egyet...

Csend lett.

A gyermekarcú lehunyta nagy szemét, a hosszú pillák beárnyékolták a szem alatt húzódó és nagyon szembetűnő mély árkokat. A kövér még fészkelődött egy percig, aztán megint aludni próbált. Kis idő múlva felrázta másik szomszédját is.

— Nézd csak, megjött — és megint felém intett.

— Akkor itt nincs is keresni valónk többé... Akkor mehetünk haza... Hát nem gyönyörű játék: órákig vársz valakit, akiről semmit sem tudsz, és akivel tulajdonképpen semmi dolgod, akkor egyszerre csak megjön és megint elváltok, mert vége a várakozásnak...

A negyven körüli, göndör hajú jó modorú úriember hamuszürke öltözeke hibátlan, vasalt volt, s még a henyélést sem sínylette meg a lenge nyári anyag. Az egész emberben az volt a különös, hogy dús bajsza is göndör volt, sőt még a szemöldöke is...

Mindamelllett, hogy világosan indítványozta a távozást, meg sem mocant, sőt újból lehunyta szemét.

A kövér erre felállt, látszott, hogy végtelenül kényelmetlenül érzi magát.

Újból odajött hozzám:

— Szekula eltűnt?

— Igen.

— Visszajön?

Igent íntettem.

— Akkor rendben van... Végso ideje, hogy tiszta vizet öntsünk a pohárba...

— De uram! Mi ebben a gyanús?

— Hogy mi a gyanús? Azt kérdezi? Hát maga azt kérdezi, hogy mi ebben a gyanús? Én kétségbe vagyok esve! Kész örültekkel kerültem egy fedél alá. Hát önnek nem különös, hogy három kézen esünk át, és senki sem mond semmit az akcióról? Kik vagyunk mi? Kincskeresők, vagy merénylők? Én erről a szerkesztőségről sohasem hallottam...

Elhallgatott.

A hatalmas ember elindult a tejüveges ajtó felé.

Hallgatózott egy pillanatig, aztán visszajött:

— Ez a Szekula nekem nagyon ellenszenves. És nekem az az érzésem, hogy ez itt nem is szerkesztőség, hanem valami lakás... És egyáltalán hol vagyunk mi? Ki tudja pontosan, hol vagyunk mi most? Ezt az új városnegyedet az isten se ismeri pontosan.

A kövér úgy beszélt, mintha végtelenül félne. Mintha kelepcebé került volna. Érdekes ez a jelenség: ha valaki ismeretlen helyen hosszabb ideig tartózkodik és nem sikerül közvetlenebb beszélgetést folytatnia, ha nem sikerül beszéd társra akadnia, mindjárt fél, és elveszítettnek érzi magát. És ez a közvetlen kapcsolat, ez olyan átkozott dolog, hogy nagyon kevés embernek van hozzá érzéke és megértése.

A kövér visszaült a fotelbe, és ijedten nézett hol egyik, hol másik szomszédjára.

Rám nem is nagyon mert tekinteni, mert szótlanságom, és különös megjelenésem egyenesen riasztotta.

Befelé mosolyogtam rajta: milyen kevés kellene ahhoz, hogy ez az óriás megnyugodjon. Mondjuk, a nyitott ablakon beáradna valami étel-szag, valami kedvenc ételének illata, vagy ha valahonnan ismerős zenét hallana...

De olyan ez az új városrész, hogy itt senki sem főz, ez csupa iroda, ahol zenét sem hall az ember sehol.

Meg kell állapítani, hogy itt módfelett bátornak kell lenni, különben összetörik az ember.

Én segíthettem volna ezen a szerencsétlenül, de miért?

Ha szoba elegyedek veled, a nyakamon marad. Megtámad hálájával, szívességével... Levesz a lábamról visszatartthatatlan emberségével. Erre igazán nincs szükségem.

Szekula nem jött.

A nap lemenőben volt. Meg lehetett volna nézni a falon lógó festményeket, belelapozni az asztalkán heverő folyóiratokba, telefonálni valakinek, és ki tudja még mi mindent lehetett volna ebben a pillanatban tenni...

3.

Forró napok és éjszakák követték egymást, szinte átömölve az órákon, szinte egybe folyva...

Még éjjelenként sem fagyott meg az aszfalt.

Álmatlanul mezítláb sétáltam az utcákon, s minden lépésem után ott maradt a homorú nyom a forró masszában...

Emberek ültek az ablakokban, meg az ajtóknban... Meztelen testek ácsorogtak a minden irányban kinyitott szobákban...

Sóhajok hallatszottak a kertes házak irányából, a villák táján meg állandó vízcsobogást hallottam.

Mindenki várta a hajnalt, hogy végre lehűljön egy kicsit a levegő.

A hajnal meg is érkezett, de forrón, mintha nyugatról fordult volna vissza a Nap.

Igy, kimerülve, egyre kevesebb türelemmel vártam az indulás napját.

Ezekben az éjszakai kóborlásokban feleségemtől egészen elszakadtam. Megfeledkeztem róla. A kényszerű virrasztások egyszerűen leszoktattak arról, hogy magamon kívül mással is törődjek, hogy másra is gondoljak.

Izabella eleinte velem jött, de hol itt, hol ott maradt le. Beszédbe elegyedett valakivel, valakikkel. Engem ez egyáltalán nem érdekelt, nekem menni kellett tovább, ki a városból, ki a világból, menekülni a bőrömből.

Napközben a sötét üvegű napszemüvegem mögé bújtam, és onnan hallgattam ismerőseim lihegő beszédét. Mindent drámai, rekedt hangon mondtak el, mindenben találtak rémisztőt, és mindenből jövődöt olvastak.

Napokig öntöttem magamba a sört, volt olyan délutánom, amikor kábultan buktam az eszpresszó márványasztalának hús lapjára, mint a kutya, mint a lihegő eb.

És megérkezett a nap, amikor jelentkeznem kellett Szekulánál.

Kora hajnalban állítottam be a redakcióba.

Nem csöngettem, nem is kopogtam. Csak benyitottam. Ennyi álmatlanság után az ember megfeledkezik a jólneveltségről.

A félhomályban néhány bőröndöt fedeztem fel, Szekula guggolt az egyik mellett.

Biztosan hallotta, hogy benyitottam, sőt még fel is ismert:

— Ezek hülyék... Ezekkel nem lehet megértetni... Remélem, ön nem számítja magával vinni összes fehérneműjét és öltönyeit?

— Szekula úr, én az ön kedvéért még a bőrömet is levetném, ha biztos lennék benne, hogy ezzel tudományos célt szolgálok...

Nem tudom, mi ütött belém. Ki kellett lépni Szekula rokonszenvének undok büvköréből. Kilépni kilépni, minél előbb! Minél határozottabban! Még akkor is, ha a beszédre felhasznált levegőt nem sikerülne újból felszívni, még akkor is, ha a szívem azonnal megáll!

Szekula azonban nem válaszolt, csak rakosgatta azt a sok holmit ott a félhomályban. Ahogy guggolt, kabátja szárnyai a padlót simogatták, és zsebében minduntalan megkocancant valami.

Mintha kicsiny vasgolyócskák lettek volna benne.

Leültem. Oda, ahol első látogatásom alatt ő terpeszkedett.

Újból rátévedt a tekintetem: mindent megérték, csupán azt nem miért nem veti le a kabátot. Miért, miért, miért nem veti le a kabátot! Ebben az örületes forráságban még egy ing is borzasztó nyűgös!!!

— Szekula úr, kérem, azonnal vesse le a zakóját! — mondtam végre, teljes erőmet összeszedve.

De Szekula mintha nem is hallotta volna. Csak rakosgatott csendben, közben a vasgolyócskák egyre beszélgettek a zsebében.

Az éles kis koccanások szinte belehasítottak az agyamba. Egyik pillanatban az volt az érzésem, hogy valami veszélyes bombák, valami alknák ütődnek össze, és hogy bármelyik pillanatban cafatokra szakítanak bennünket. A másik percben már késpengéket láttam összecsókolózni a homályban...

A lidérc azonban mégis véget ért.

De nem azzal, hogy Szekula levetette zakóját, hanem az ajtóban megjelenő idegen átható hangjával.

— Lassan megvirrad! Ha ön még mindig nem gondolta meg a dolgot, akkor indulhatunk. És még valamit: én megmondtam, hogyha ott döglünk az úton, nem felelek senkiért. A motor mégsem ember, hogy öntudata legyen! Ha egyszer megáll, akkor kész! Persze, én nem azért vagyok itt, hogy önöket elriasszam...

Az idegenből benzinszag áradt, de megjelenésében is volt valami mámoros mogorvaság.

Elmosolyodtam: ez az ember a benzintől részegült le. Ez az ember nem más, mint egy jánni tudó benzines hordó. Benzines Hordó.

Hülyeség. A nagydarab ember odalépett Szekulához, és térdével meglökte:

— Hallgat maga engem, vagy megyek a fenébe?

Szekula tovább rakosgatott a bőröndökben, és hanyagul felszólt:

— Üljön le oda az úr mellé.

Benzines Hordó felém fordult:

— Az úr mellé? Nem bánom. Szeretek én az urak mellett ülni. Szeretek én velük együtt várakozni. Mindig civakodnak, és én szeretek velük incselkedni... Szeretek incselkedni az urakkal. Mert mindig civakodnak. Ilyenek az urak...

Amikor leült, a másik fotelbe, a tüdejéből kitóduló szél egészen hozzám csapódott. Megállapíthattam, hogy ez az ember nem a benzintől mámoros. Eszembe jutott egyik anyai nagybátyám, aki elég sokáig vezetőember volt, és aki hosszú korhely éjszakái után mindig erős illatszerekkel kente magát. Kevesen tudták viszont azt, hogy nagybátyámnak ezek az átható illatok nem csupán függönyként szolgáltak, hanem lélektani szempontból is megvolt a funkciójuk. Kiegyensúlyozottság, magabiztosság szívódott fel belőlük a nagybácsiba.

Egyszerre párhuzamot véltem felfedezni közte és a nagyhangú Benzines Hordó között. Ahogy lassan megközelítettem emlékeimen keresztül, nagy kanyart írva le körülötte, a levegő is mintha hűlni kezdett volna... A lidércnek nyoma sem volt már, és a valóság ide ragadt hozzám, belémette magát a benzinszaggal együtt. A kocsivezető jelenléte biztosított valami felől és valamitől, amit néven nevezni nem is lehetne, de ami pokollá tette az életemet ez alatt a pár nyári hét alatt.

— Tehát maga is az áldozatok közé tartozik? — fordult felém Benzines Hordó.

Előbb mosolyogva bólintottam, de aztán akaratlanul is visszatértem arra az „áldozat” szóra. Még akkor sem szívesen hallok, ha másra mondják, mert nagyon jól tudom, mit jelenthet. Ismerem minden árnyalatát, jelentésének minden fokozatát...

Kicsit megnyugodtam, amikor Benzines Hordó arcán egy pillanatra felvillant a kora reggeli fény. Borvirágos orra riadalمامat csúfolta. És a megnyugvás máris szégyenkezéssé komolyult volna, ha Szekula nem pattan fel a bőröndök közül, és nem ugrik a kérdésére választ váró ember elé:

— Ha jól emlékszem, úgy egyeztünk meg, hogy nem tolja az orrát a mi ügyünkbe, ha jól emlékszem, megegyeztünk abban is, hogy: pofa be! Ne gázoljon KEGYED a mi vetésünkbe, mert belleragad. Most pedig tessék lemenni és a kocsiban várni bennünket!

Olyan hirtelen történt ez az egész, hogy szóhoz sem jutottam.

Legnagyobb bámulatomra Hordó lehajtott fővel indult ki az ajtón.

És mintha vele együtt biztonságérzetem is kiment volna a szobából... Egyszerre dőlt bennem össze a szépen megépített valóság, a levegő megint tűrhetetlenül hevült, és megint hallottam Szekula kabátzsebéből a kis koccamásokat.

4.

— A csomagját! — nyúlt felém Szekula, közben tekintete máshol kalandozott, mint akinek ezer intéznievalója van, ezt meg csak úgy kötelességből csinálja.

Csak álltam, mint akinek földbe gyökerezett a lába.

Szekula még mindig nem nézett rám, csak ujjával intett, sürgetett.

Úgy viselkedett, mint egy hivatalnok valami ügyféllel.

Elegem volt a hivatalnokokból, szerintem ez az egyetlen rétege az emberiségnek, melyet ki kell irtani.

Igen, ki kell irtani kegyetlenül, tűzzel, vassal kiirtani!!!

A felém nyúló kéz várta csomagomat, a fehérneműt, amit mondjuk a feleségem mosott, vasalt, a jegyzetfüzetemet, melybe senkinek sem szabad belenézni, kedvenc könyveimet, melyekről nem szabad engem megítélni! Ott mozgott, ingott, várakozva a kéz, a fehér, a bántóan fehér kéz az orrom előtt, és várt, és ez borzasztó volt. Én nem hoztam magammal semmit, és nem adhattam semmit Szekula úr kezébe, de most meg kellett csúfolnom, kegyetlenül, pimaszul meg kellett bántanom őt. A felém nyúló kézbe belecsúsztattam tenyeremet. *Kezet fogtam vele.* És ezzel a kézfogással megpecsételődött kettőnk viszonya.

Egy pillanatra nem tudta, mitévő legyen, csak fanyarul elmosolyodott, és korunk mecénásának megtestesítője bizonytalanul bólintott.

Reggel volt már és tisztán láthattam, hogy nyakán kidagadnak az erek, hogy szeme elhomályosodik. Tudtam: ha bármit is szólok, elrontok mindent.

Várom kellett.

Kívánni, hogyan vergődik partra ez a szerencsétlen.

Szerettem volna látni, ahogy összeroskad, ahogy megsemmisül. Nemcsak magam miatt, hanem Benzines Hordó miatt is.

Főleg miatta.

Mert egyszerűen nem tudtam megbocsátani, hogy a kettőnk között felvetődő kérdés megoldását nem merete kivárni, hanem félve a replikától, de főleg B. Hordó mámoros őszinteségétől, erőszakosan kiutasította a szegény gépkocsivezetőt.

De hiába vártam, a hulló igazodott az adottságokhoz:

— Ez is többet ér, mint a közöny. Uram, ön azok közé tartozik, akik alig várják az alkalmat, hogy jelezzék ellenséges állásfoglalásukat. Mindenesetre, köszönöm. Ha már idáig eljutottunk, akkor biztos vagyok a sikerben is. Mind a ketten vagyunk olyan gentlemanek, hogy a fájó érintkezési pontokat ikikerüljük. Biztos vagyok benne, hogy így lesz. Az ön csomagját tapintatosságból nem nézem át, hogy ezzel is jelezzem: részemről az óvatosság megkezdődött. Ha netán azonban mégis magyarázatra szorulna a csomagok, bőröndök alapos vizsgálata, két szóban elmondhatom, hogy nem nyaralni megyünk, és csak két váltásnyi fehérmeműre lesz szükség. Jegyzetfüzetet és íróeszközt a szerkesztőség ad. Ez az egész, ami erre az útra szükséges. Minden más tárgy, eszköz csak csökkentené a magány effektusát.

Szekula már megint komótoskodott. Cigaretta-t vett elő, zsebéből előkerült az öngyújtó is. Ahogy lágyan kiömlött belőle a láng, a szoba levegője is mintha meggyulladt volna.

Kitámolyogtam a folyósóra, aztán le az utcára.

Égett a levegő.

Az épület előtt egy régi Ford tanyázott. Határozottan nevetségesen hatott itt, az új negyed felhőkarcolói között. Alig ismertem fel benne Benzines Hordót.

Agyamon átcikázott a gondolat: Mi ezzel a tragacccsal megyünk a sivatagba. De hisz... Ez még a műúton is körülményesen közlekedik, hát még ha lekanyarodunk a homokba.

Benzines Hordó valószínűleg látta, mályen állapotban érkeztem az utcára, előbb felemelte kezét, és úgy tűnt: szólni akar. De aztán gyorsan válla közé húzta fejét, és úgy tett, mintha aludna.

Körülnéztem: sehol egy italbolt, sehol egy kávéház.

Csupán egy fűszerüzlet volt a közelben. Bementem, és vettem három üveg bremeni sört. A flaskókat hónom alá kaptam, és beültem Benzines Hordó mögé a kocsiba. Felbontottam az első üveget, és egy hajtásra kiittam.

Hordó nem szólt semmit, de láttam, hogy a tükörben figyel.

Észrevette, hogy nem tudok mit kezdeni az üres üveggel, odébb hajtott, ahol a járda peremén hulladékkosár volt, és kinyitotta az ablakot. Kidobtam az üveget.

Kibontottam a másodikat is.

Hat óra lehetett, reggeli hat óra, de a levegő perzselt, örültem perzselt. Benzines Hordó hatalmas fekete szegélyű zsebkendővel törölközött. Különös látvány volt: a maszatos ember kezében hófehér zsebkendő, fekete szegéllyel...

Odanyújtottam neki a sört. Szó nélkül. Ő nézegette, aztán gyorsan kiitta, és ő is beledobta az üveget a hulladékkosárba.

— Hagyjuk az egészséget a fenébe. Meneküljünk innen! Én már akartam... de egyedül nem mehetek... — Hallkan mondtam Hordónak, de biztos vagyok benne, hogy hallotta minden szavamat. Mégis úgy válaszolt, mintha nem hallotta volna, mit mondtam.

— Kíváncsi vagyok, mi hasznuk lehet egy ilyen részeges taxisofőr-ből. Én már rég nem vagyok kíváncsi képességeim határainra. Igaz, hogy nem minden olyan fekete, mint ahogy az ember gondolná... Csak az a fontos, hogy *pofa* be.

Volt valami ellentmondás mindebben. Minden szava után azt várná az ember, hogy kitör, hogy felordít, közben egyre jobban elsimul a hangja, hogy a végén békülékenyen, élcelődve, egy kis öngúnnnyal fejezze be mondanivalóját.

Én valóban el akartam menni, de valahogy visszatartott egy különös „fonál”. Tudni akartam, miért rettent meg Szekula az ÁLDOZAT szótól. Vissza kellett emlékezniem arra is, hogy nekem sem volt mindegy Hordó vaskos élcelődése, de Szekula úgy tett, mintha valamit el akarna titkolni, valaminek a feltárását akarná megakadályozni.

Tudtam, hogy semmi joga nincs velünk, *velem* rendelkezni, semmi olyat tenni, ami mondjuk az életemet veszélyeztetné. De erkölcsi joga sincs úgy kezelni, mint alantast, hisz munkatársként angazsált, nem pedig szolgaként. Már nem a kíváncsiság marasztott, hanem emberi méltóságom.

Hordó kijelentése időközben jelképpé vált, és szaggatottsága így el is tűnt. Az, hogy ő már nem kíváncsi képességeinek határainra, azt jelenti, hogy nagyon jól ismeri azokat, aki pedig közvetlenül meg akarja ismerni, az kegyetlenül meg fog lepődni.

A harmadik üveg bremeni is lecsorgott az elsőhöz.

Hordó kilépett a kocsiból, összeszedte az üres üvegeket a hulladék-kosárból és nagy szuszogva elszaladt a fűszerüzletbe.

Fél hét lehetett, s a nap szinte szétolvadt a város felett.

Az új megyedet vízszintesen elvágta valami köd vagy porréteg, de az is lehet, hogy délibáb volt...